

Gemeente Westervoort

Accountantsverslag 2023

Definitieve versie

Inleiding

Aan de gemeenteraad van de gemeente Westervoort

Doetinchem, .. juni 2024
<klantcode>

Geachte raad,

Wij hebben de jaarrekening 2023 van uw gemeente gecontroleerd. In dit verslag brengen wij de hoofdzaken van onze bevindingen vanuit de controle onder uw aandacht. Daarnaast besteden wij aandacht aan de jaarrekening zelf en aan de interne beheersing.

Dit accountantsverslag kan het beste in samenhang te worden gelezen met de jaarrekening over 2023. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het College. Het is onze verantwoordelijkheid een controleverklaring bij de jaarrekening te verstrekken. Daarnaast hebben wij beoordeeld of het jaarverslag in overeenstemming is met de jaarrekening. Ons oordeel over de jaarrekening komt tot uitdrukking in de controleverklaring.

Wij hebben de inhoud van dit accountantsverslag afgestemd met de portefeuillehouder Financiën en de ambtelijke organisatie. Wij hebben deze rapportage besproken tijdens de bijeenkomst met de audit commissie op 11 juni 2024.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman Accountants Fiscalisten

De heer R.H. Gosselink-Wolbrink RA

Navigatie:

De digitale versie van dit document is vanaf de inhoudsopgave interactief. Aan de hand van de navigatiebalk onderaan de pagina en/of de menustructuur bovenaan de pagina kan door het document genavigeerd worden.

Vorige pagina

Inhoudsopgave

Volgende pagina

CONCEPT

Inhoudsopgave

1. Kernpunten

2. Onderbouwing oordeel

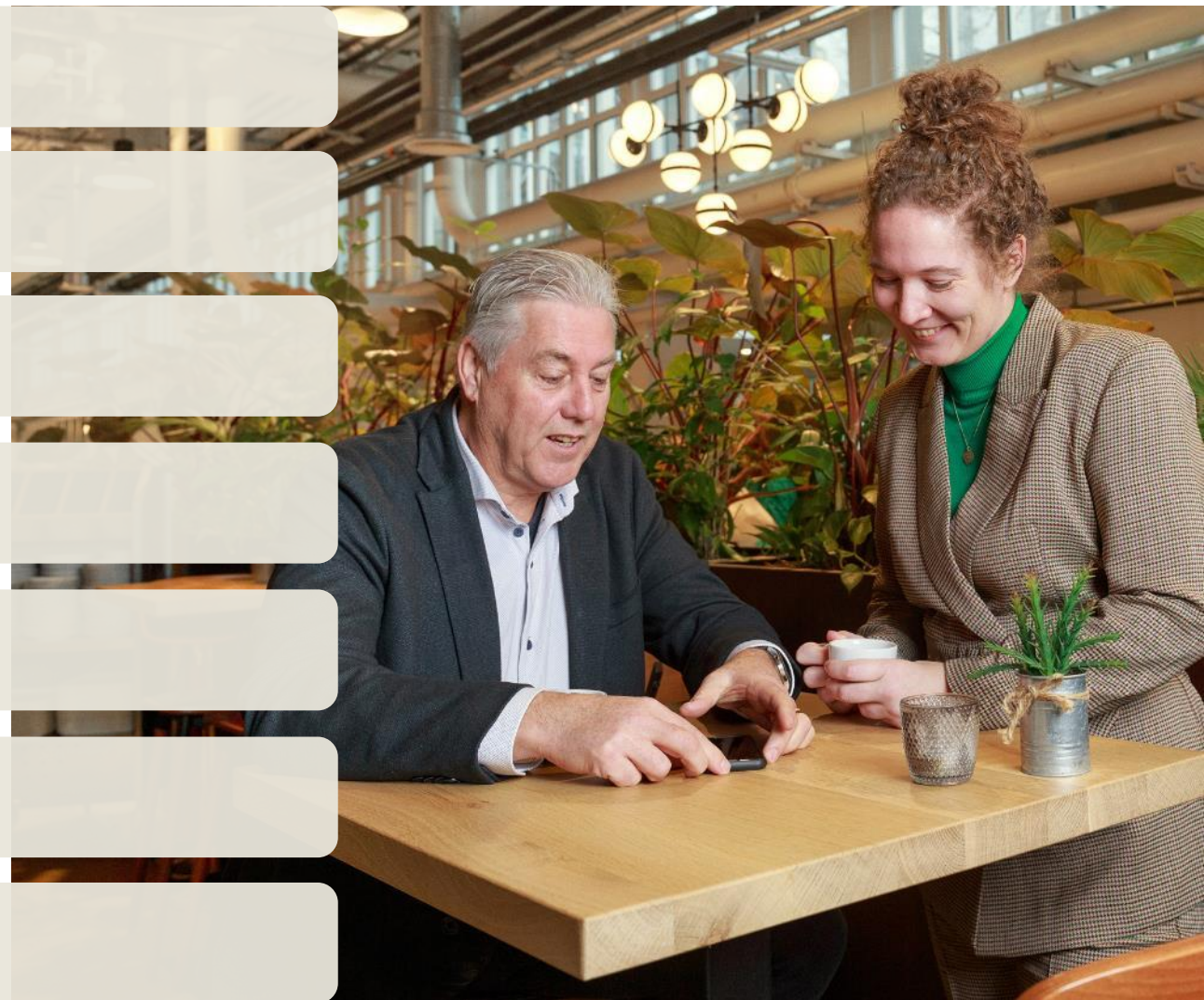
3. Aandachtspunten gemeenteraad

4. Jaarrekening

5. Interne beheersing

6. Onze verantwoordelijkheid

7. Afsluiting

Inhoudsopgave bijlagen

Bijlage 1. Fraude en continuïteit in de controleverklaring

Bijlage 2. SiSa tabel fouten en onzekerheden

1. Kernpunten

Strekking controleverklaring [getrouwheid]

Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken als u de jaarstukken ongewijzigd vaststelt. Naar ons oordeel geeft de jaarrekening 2023 van uw gemeente een getrouw beeld van de financiële positie en de baten en lasten in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (verder: Besluit Begroting en Verantwoording).

Belangrijkste bevindingen

Jaarstukken

Zowel de jaarrekening als het jaarverslag geven voldoende inzicht om hierover een besluit te kunnen nemen. Het resultaat is € 1,5 miljoen positief. Na verwerking van de mutaties in de reserves bedraagt het resultaat € 1,2 miljoen positief.

Rechtmatigheidsverantwoording voldoet

Wij vinden dat de rechtmatigheidsverantwoording een getrouwe weergave van de werkelijkheid geeft.

Geen fraude bekend

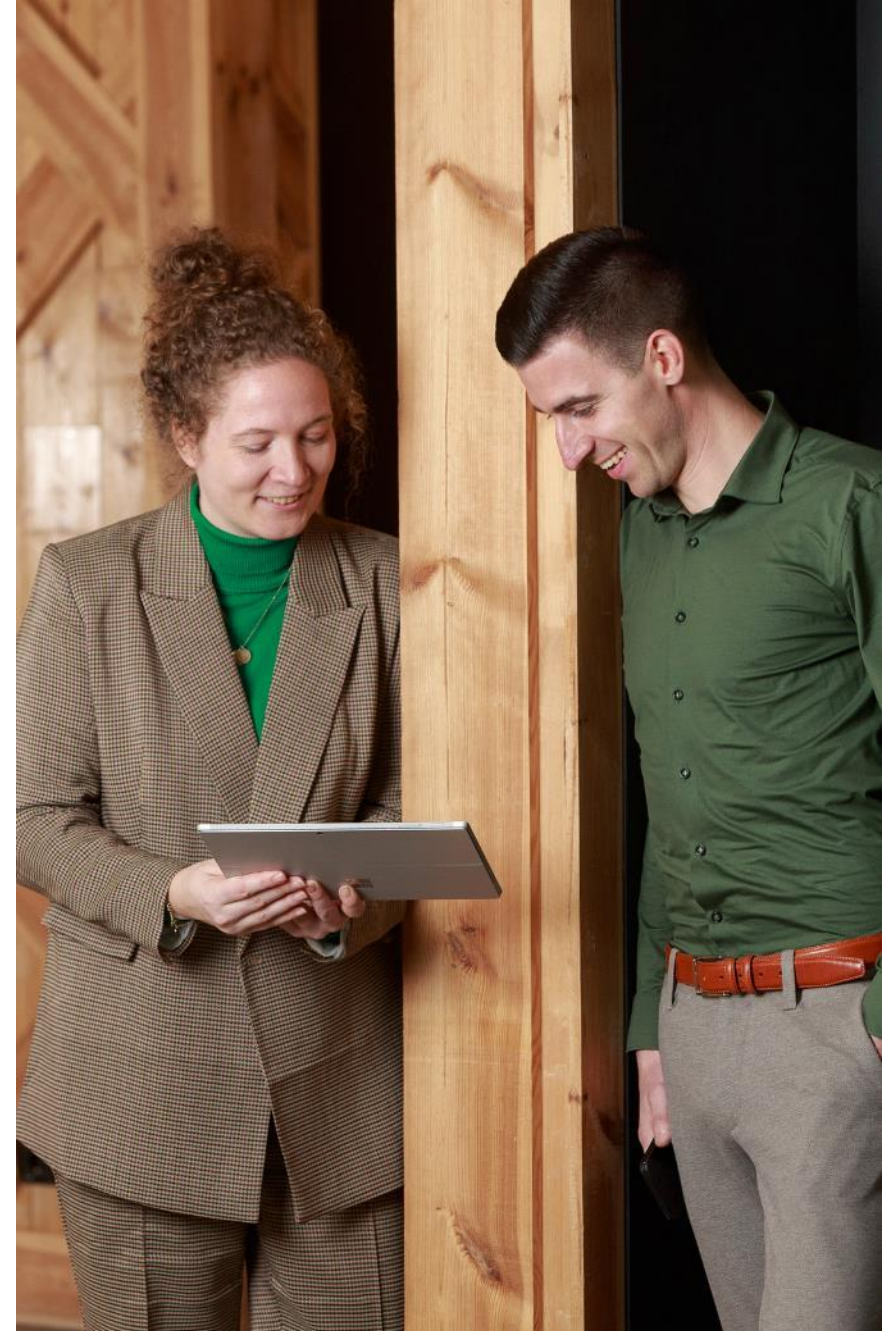
Wij hebben een frauderisicoanalyse gemaakt en hebben onze controle zodanig uitgevoerd dat we materiële fraude kunnen vinden. Deze zijn intern niet bekend. Ook wij hebben geen fraude gezien. Wij hebben geadviseerd de frauderisicoanalyse op te stellen en de ontbrekende maatregelen in het intern controleplan op te nemen.

Interne beheersing op orde

De interne beheersing is grotendeels op orde. De belangrijkste interne beheersingsrisico's zijn afgedekt. Onze aanbevelingen worden opgepakt. We hebben adviezen gegeven over de rechtmatigheidsverantwoording en de informatievoorziening over IT door de RID aan uw gemeente.

Fijne samenwerking

Wij hebben voldoende controle-informatie verkregen om een controleverklaring te kunnen verstrekken. Wij hebben de onderlinge samenwerking tijdens het controleproces als transparant en plezierig ervaren.

2. Onderbouwing oordeel

Oordeel jaarrekening

Ons oordeel over de jaarrekening is goedkeurend. De niet-gecorrigeerde controleverschillen en de resterende onzekerheden blijven onder de goedkeuringstoleranties van 1% respectievelijk 3%, zoals deze met u zijn afgesproken.

WNT

Bij de controle van de WNT-verantwoording zijn geen afwijkingen die van invloed zijn op het oordeel.

SiSa

Bij de controle van de SiSa-verantwoording zijn geen afwijkingen die van invloed zijn op het oordeel.

Jaarverslag

Wij hebben geen tegenstrijdigheden tussen het jaarverslag (de programmaverantwoording en de paragrafen) en de jaarrekening gezien.

2. Onderbouwing oordeel

Goedkeuringstolerantie

Voor het goedkeuren van de jaarrekening bepalen wij de goedkeuringstolerantie, de materialiteit. Als er fouten zijn in de financiële overzichten die groot genoeg zijn om invloed te hebben op de keuzes die mensen maken, dan worden die fouten als belangrijk beschouwd en zijn daarmee materieel. De te hanteren materialiteit voor de accountant is wettelijk voorgeschreven in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden en bedraagt een percentage van de lasten én de dotaties aan de bestemmingsreserves.

Niet gecorrigeerde controleverschillen

Hieronder hebben wij een overzicht opgenomen van controleverschillen die niet in de jaarrekening 2023 zijn verwerkt. Met u hebben wij afgesproken welke afwijkingen wij in dit verslag vermelden. U heeft ons gevraagd in ieder geval alle afwijkingen groter dan € 20.000 te rapporteren.

Omschrijving	Getrouwheid	
	Fouten	Onzekerheden
SiSa-regeling H30	€ 0	€ 236.000
Beklemde middelen te hoog verantwoord	€ 62.000	€ 0
TOTAAL	€ 62.000	€ 236.000

Goedkeuringstolerantie voor fouten (1%)	€ 560.000
Goedkeuringstolerantie voor onzekerheden (3%)	€ 1.680.000

2. Onderbouwing oordeel

Toelichting verschillen

Onderstaand geven wij een nadere toelichting op de geconstateerde controleverschillen.

SiSa-regeling H30 Specifieke uitkering voor sport/bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026

Bij de controle van de verantwoorde kosten voor deze specifieke uitkering, is bij 2 van de 3 facturen de prestatie niet onderbouwd. Wij zijn daardoor niet in staat geweest om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen op daarop ons oordeel te baseren. Als we de fout projecteren op het totaal aan kosten, leidt tot een onzekerheid van € 236.000.

Balanspost bekleemde middelen te hoog verantwoord

Uw gemeente ontvangt diverse subsidies van het Rijk en de provincie. Het deel van de ontvangen gelden dat nog niet besteed is, is op de balans verantwoord. Bij 8 subsidies is dit bedrag te hoog verantwoord en bij 3 subsidies te laag. Als dit zou zijn aangepast zou het resultaat € 62.000 beter zijn.

3. Aandachtspunten gemeenteraad

We hebben voor onze controle geen aandachtspunten van de gemeenteraad meegekregen.

4. Jaarrekening

4.1 Financiële positie

4.2 Kwaliteit jaarstukken

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording

4.4 Overige bevindingen

4.1 Financiële positie

De jaarrekening geeft inzicht in de totstandkoming van de baten en de lasten en de financiële positie van uw gemeente per 31 december 2023.

Saldo van baten en lasten

Het saldo van baten en lasten is € 1,5 miljoen positief. Na verwerking van de reservemutaties is dit € 1,2 miljoen positief.

Van begroting naar realisatie

In de primitieve begroting is uitgegaan van een positief resultaat van € 0,4 miljoen na verwerking van de reservemutaties. Tussentijds is dit bijgesteld naar € 0,5 miljoen negatief.

Het gerealiseerde saldo is € 1,2 miljoen positief.

De algemene uitkering is € 1,7 miljoen hoger dan begroot. Hiervan is € 1,1 miljoen energietoelage. Op de overheadkosten zit een voordeel van bijna € 1 miljoen. Door krapte op de arbeidsmarkt zijn de overheadkosten lager. De opvang van Oekraïners levert een voordeel van € 1,4 miljoen op. Daarentegen is € 1,2 miljoen extra gestort in de pensioenvoorziening voor wethouders.

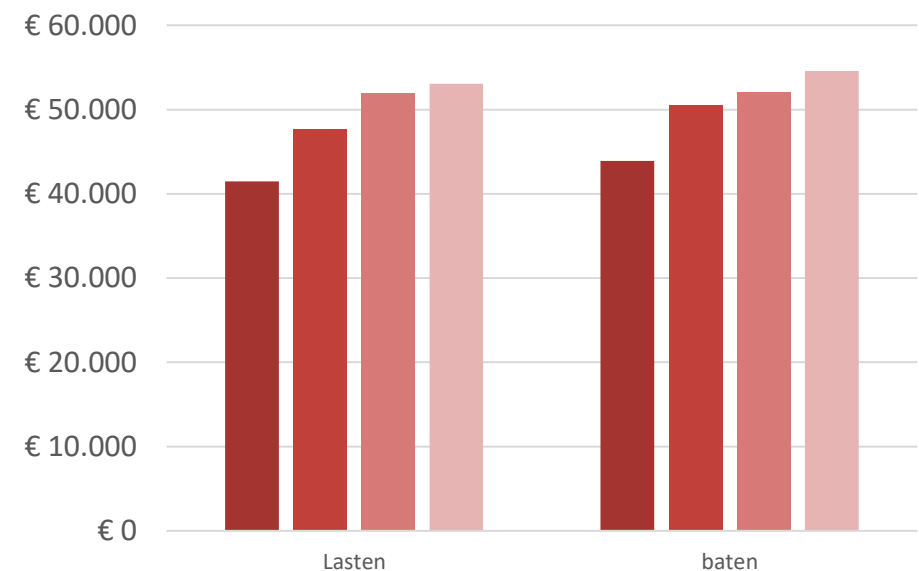
Incidentele baten en lasten

Het incidentele resultaat is € 1,2 miljoen. De incidentele baten zijn € 8,4 miljoen en de lasten € 7,2 miljoen. Aan de lastenkant zijn dit met name de opvang van Oekraïners (€ 3,3 miljoen), energietoelage (€ 0,8 miljoen) en de vorming van 4 nieuwe bestemmingsreserves (€ 1,9 miljoen).

Hier tegenover staan baten van € 4,5 miljoen voor opvang Oekraïners, € 1,1 miljoen energietoelage en € 1,9 miljoen onttrekking aan de algemene reserve voor de nieuwe bestemmingsreserves.

Ontwikkeling lasten en baten

Bedragen x € 1.000 (voor reservemutaties)

■ realisatie 2021 ■ realisatie 2022 ■ begroting 2023 ■ realisatie 2023

4.1 Financiële positie

Eigen vermogen

De stand van het eigen vermogen per einde 2023 is € 7,9 miljoen (2022: € 6,4 miljoen). Hiervan zit € 2,4 miljoen in de algemene reserve en € 4,3 miljoen in bestemmingsreserves. Het restant is het te bestemmen resultaat over 2023 van € 1,2 miljoen. De stand van de algemene reserve is € 3,3 miljoen hoger dan op basis van het herstelplan verwacht was. Dit komt door de positievere resultaten van de afgelopen jaren. De solvabiliteit is 16%. Dit valt nog wel in de categorie 'Meest risicovol'. Wel is hierin een stijgende lijn te zien.

Weerstandsvermogen

De beschikbare weerstandscapaciteit is € 3,6 miljoen en benodigd is € 2,4 miljoen. De weerstandsratio is dan 1,53 en wordt als 'ruim voldoende' aangemerkt. Vanuit het Rijk worden steeds meer (incidentele) taken aan uw gemeente toegewezen. Als er onvoldoende financiële middelen ontvangen worden voor de uitvoering hiervan, kan dit komende jaren een negatieve impact hebben op het weerstandsvermogen.

4.2 Kwaliteit jaarstukken

De jaarstukken voldoen

De jaarstukken bestaan uit 2 onderdelen, het jaarverslag en de jaarrekening. Er zijn geen tegenstrijdigheden met de jaarrekening 2023.

De afwijkingen ten opzichte van de begroting en de belangrijkste ontwikkelingen zijn per programma en in de paragrafen in het jaarverslag toegelicht.

Naleving van de verslaggevingsregels

Wij hebben gecontroleerd of de bepalingen in het Besluit Begroting en Verantwoording zijn nageleefd in de jaarstukken (jaarrekening en jaarverslag). Hierin zijn geen (belangrijke) afwijkingen.

Verloop van de controle

Het opstellen van de jaarrekening 2023 is zodanig gepland dat de gecontroleerde jaarrekening eind juni 2024 aan de gemeenteraad voor kan worden gelegd.

Het concept van de jaarstukken was niet bij aanvang van de controle gereed. Het jaarrekeningdossier bevatte voldoende onderbouwingen om de controle te kunnen starten. Een deel van de onderbouwingen volgde tijdens of na afloop van de controle. Hierdoor kon de controle niet in de daarvoor geplande weken afgerond worden. Het controleproces evalueren wij met de ambtelijke organisatie. De uiteindelijke afwikkeling was conform planning.

Wij kijken terug op een goede samenwerking gedurende dit proces.

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording

Kaderstelling

De financiële verordening (gebaseerd op artikel 212 gemeentewet) en de controleverordening (gebaseerd op artikel 213 van de gemeentewet) zijn herzien vanwege de rechtmatigheidsverantwoording, die nu in de jaarrekening is opgenomen. De herziene financiële verordening en de controleverordening zijn op 6 november 2023 door de gemeenteraad vastgesteld. Beide verordeningen gelden met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2023.

Het normenkader is door de gemeenteraad op 6 november 2023 vastgesteld.

In de financiële verordening in artikel 9 lid 2 heeft de Raad de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording op 3% van de lasten én dotaties aan reserves gesteld. Op basis van de voorliggende jaarrekening is dit een bedrag van € 1.638.000.

Rechtmatigheidsverantwoording

De rechtmatigheidsverantwoording is in de jaarrekening op pagina 127 opgenomen. Wij hebben vastgesteld dat deze aan het voorgeschreven model voldoet.

Er zijn drie criteria vastgesteld om de financiële rechtmatigheid concreet te maken, te weten:

- [1] het voorwaarden criterium
- [2] het begrotingscriterium en
- [3] misbruik en oneigenlijk gebruik.

Bij het opstellen van de jaarrekening legt het College over deze drie criteria in de rechtmatigheidsverantwoording verantwoording af.

[1] Voorwaarden criterium

Het voorwaarden criterium schrijft voor dat financiële handelingen alleen mogen plaatsvinden onder de voorwaarden zoals opgenomen in de wet of in een verordening.

Het voorwaarde criterium komt met name voor bij de volgende processen:

- Europese aanbestedingen
- Treasury
- Subsidieverstrekingen
- WMO, jeugd en participatiewet
- Omgevingsvergunningen
- Lokale heffingen

Er zijn geen fouten en/of onduidelijkheden boven de verantwoordingsgrens.

Europese aanbestedingen

Er zijn 3 onrechtmatige aanbestedingen geconstateerd voor een bedrag van € 234.000. Dit betreft een verzekering, een losse opdracht voor grond- en rioleringswerken en een losse opdracht voor diverse reparaties.

Bij deze opdrachten overstijgt het totaal van de lasten de aanbestedingsgrens.

Subsidieverstrekingen

Uit de controle van de subsidiedossiers bleken formele onrechtmatigheden. Dit betreffen het ontbreken van stukken (met name verzekeringspolissen en een overzicht van te heffen contributies), te laat versturen van beschikkingen en het te laat indienen van aanvragen.

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording

[2] Begrotingscriterium

Het budgetrecht bepaalt dat de gemeenteraad toestemming geeft om het te realiseren beleid (op taakveldniveau) binnen de vastgestelde begroting uit te voeren. Uitgangspunt van dit criterium is dat iedere afwijking van de begroting onrechtmatig is, zowel over- als onderschrijdingen.

In de rechtmatigheidsverantwoording worden alleen de afwijkingen toegelicht die niet passen in de afspraken tussen de gemeenteraad en het College en als die boven de verantwoordingsgrens uitkomen. De gemeenteraad wordt bij de behandeling van de jaarrekening of eerder expliciet gevraagd met deze afwijkingen in te stemmen.

- Meer investeringen dan beschikbaar gesteld krediet

Er is 1 overschrijding van een krediet van € 11.500. Deze is toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering.

- Meer lasten dan begroot

Op de 3 programma's en algemene dekkingsmiddelen is er een overschrijding van de lasten ten opzichte van de begroting. Het gaat om een bedrag van € 0,7 miljoen. Hiertoe is een voldoende toelichting opgenomen in de jaarrekening.

- Minder lasten dan begroot

Op de overhead zijn de werkelijke lasten lager dan begroot (€ 0,9 miljoen). De afwijkingen van de begroting worden nog gemeld aan de gemeenteraad en tellen daarom niet mee als begrotingsonrechtmatigheid.

- Meer of minder baten dan begroot

Op alle programma's zijn meer of minder baten dan begroot. Voor meer of minder baten dan begroot geldt dat deze onrechtmatig zijn, tenzij er aanvullende afspraken zijn gemaakt tussen de gemeenteraad en het College of als deze al gemeld zijn voorafgaand aan de vaststelling van de jaarstukken.

We hebben het College geadviseerd in de financiële verordening de volgende aanpassing te doen:

➤ *Toevoegen dat het melden in de jaarrekening van afwijkingen in de baten en onderschrijdingen van de lasten in de jaarrekening als een tijdige melding wordt aangemerkt.*

- Oordeel begrotingsrechtmatigheid

Het begrotingscriterium is binnen de huidige afspraken met de gemeenteraad in de rechtmatigheidsverantwoording toegelicht.

Een toelichting in de paragraaf Bedrijfsvoering hierover is in overeenstemming met de financiële verordening niet noodzakelijk omdat dit afwijkingen betreffen die passen binnen het bestaande beleid.

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording

[3] Misbruik en oneigenlijk gebruik

Het is aan de organisatie om effectieve maatregelen te nemen om misbruik en oneigenlijk (M&O) gebruik te voorkomen. Op basis van de eisen in de wet- en regelgeving vindt een vertaling plaats naar de opzet van de interne organisatie.

Uw gemeente heeft bij 2 WMO toekenningen de cliënten niet geïdentificeerd. Het BBV bepaalt dat als een gemeente helemaal geen activiteiten uitvoert voor de identificatie, dat dit dan een financiële onrechtmatigheid is. De fout vanuit de steekproef is vertaald naar de hele populatie. De fout door het ontbreken van de identificatie is dan € 632.000. Deze is in de paragraaf Bedrijfsvoering gemeld.

We hebben het College geadviseerd u de genoemde informatie in de cliëntdossiers vast te leggen.

Door de GR SDL zijn in 2023 vorderingen opgenomen voor onterecht verstrekte uitkeringen of leefgelden. Deze worden op de cliënten verhaald. Het een totaalbedrag hiervan is € 0,1 miljoen. Deze gelden zijn dus onrechtmatig verstrekt.

Toelichting in paragraaf Bedrijfsvoering

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording is het een vereiste dat het College in de paragraaf Bedrijfsvoering een toelichting geeft op alle afwijkingen die zijn opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast dient te worden beschreven welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen. Dit is gedaan.

- Rapportagegrens

In artikel 9 lid 3 van de financiële verordening is opgenomen dat in de paragraaf

Bedrijfsvoering fouten en/of onduidelijkheden groter dan € 10.000 worden toegelicht. Dit is ook gedaan.

- Uitvoering verbijzonderde interne controle

De verbijzonderde interne controle is door de gemeente zelf uitgevoerd. De toelichting in de paragraaf Bedrijfsvoering omvat een voldoende beschrijving van hoe de verbijzonderde interne controle heeft plaatsgevonden en hoe deze is verlopen.

We hebben het College geadviseerd de uitkomsten van de interne controles samen te vatten, zodat deze voor een ieder inzichtelijk zijn.

- Intern inkoopbeleid

Wanneer de inkoopnormen uit de gids Proportionaliteit herhaaldelijk niet worden nageleefd of wanneer de documentatie en/of motivering ervan ontoereikend is, wordt van het College verwacht hierover te rapporteren via de paragraaf Bedrijfsvoering.

Uw organisatie heeft een eigen inkoopbeleid vastgesteld waarin de gids Proportionaliteit is uitgewerkt.

Bij de interne controle op de Europese aanbestedingen, is niet geconstateerd dat veelvuldig is afgeweken van het eigen inkoopbeleid. Er is niet expliciet op getoetst. Op basis hiervan kan niet gerapporteerd worden over het al dan niet volgen van de gids Proportionaliteit.

Wij hebben het College geadviseerd over 2024 verbijzonderde interne controle uit te voeren op de gevolgde inkoopprocedures voor aanbestedingen onder de Europese aanbestedingsgrens.

4.3 Rechtmatigheidsverantwoording

- M&O beleid ontbreekt

Er is geen beleid opgesteld door de organisatie voor het voorkomen van Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O beleid). Dit is toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering.

- Wet Fido en bijbehorende regelingen

Niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de wet Fido en bijbehorende Regelingen moeten worden opgenomen en toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering. Deze zijn er niet.

- Toelichting fouten en onduidelijkheden rechtmatigheid

Voor het overige hebben wij vastgesteld dat alle onrechtmatigheden zoals vermeld in de rechtmatigheidsverantwoording, zijn toegelicht in de paragraaf Bedrijfsvoering met maatregelen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen.

Onze bevinding over de rechtmatigheidsverantwoording

Op basis van onze toetsing aan de wettelijke voorschriften inzake de rechtmatigheidsverantwoording en de kaderstelling door de gemeenteraad hebben wij vastgesteld dat de rechtmatigheidsverantwoording een getrouw beeld geeft. De jaarrekening en het jaarverslag bevat de voorgeschreven informatie.

4.4 Overige bevindingen

Schattingen

Het opstellen van de jaarrekening vereist dat de organisatie oordelen vormt en schattingen maakt, die van invloed zijn op de hoogte van de baten en lasten en balansposten.

De schattingen en de hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die, gegeven de omstandigheden, als redelijk worden beschouwd. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. Een goed inzicht in de jaarrekening vraagt kennis van de gemaakte schattingen. Deze lichten wij hier kort toe.

Voorziening wethouders pensioenen

De stand van de voorziening is eind 2023 € 2,1 miljoen (2022: € 1 miljoen). De voorziening is gebaseerd op actuariële berekeningen die door een externe zijn opgesteld. Wij hebben deze door een pensioendeskundige laten beoordelen. Alle wethouders zijn opgenomen en de uitgangspunten uit de circulaire van het Rijk zijn gehanteerd. We kunnen instemmen met deze berekening.

In de voorziening per eind 2022 was voor 5 wethouders (2 voormalige en 3 huidige) een pensioenvoorziening gevormd.

Voor 8 oud wethouders was geen pensioenvoorziening gevormd. Het is niet bekend waarom. Wel is bekend dat tegenover de pensioenuitkeringen dekking was vanuit jaarlijkse begrotingen. Waarschijnlijk op basis van toen geldende wet- en regelgeving. Omdat het niet gewenst is om verschillende methodieken te hanteren en tevens het BBV te volgen is in de jaarrekening 2023 een voorziening getroffen voor een bedrag van € 1,2 miljoen.

Voorziening riolering

Deze voorziening heeft per 31 december 2023 een stand van € 2,9 miljoen (2022: € 2,3 miljoen). Een tekort op het product riolering wordt onttrokken aan de voorziening en een overschot toegevoegd. Het overschot over 2023 is € 0,6 miljoen. Dit bedrag is toegevoegd. De begrote baten en lasten voor riolering zijn opgenomen in het Watertakenplan. Op basis van dit plan is de stand van de voorziening per ultimo 2023 € 1,8 miljoen. Verschil met de werkelijke stand is € 1,1 miljoen. Omdat het geld voor riolering bestemd is, mag dit niet vrijvallen.

We hebben het College geadviseerd de stand van de voorziening te monitoren.

Voorziening (achterstallig) onderhoud wegen

Vanuit de voorziening voor achterstallig onderhoud wordt het inhalen van dit onderhoud gedekt. Vanuit het jaarrekeningresultaat 2021 is deze voorziening gevormd voor € 2 miljoen. In 2023 is € 0,5 miljoen uitgegeven. De stand per eind 2023 is € 1,3 miljoen.

Voor regulier onderhoud is de voorziening € 0,3 miljoen (2022: 0,5 miljoen). In 2023 is € 0,6 miljoen toegevoegd en € 0,8 miljoen onttrokken voor onderhoud.

Aan de voorziening ligt een wegenbeheerplan ten grondslag. Deze loopt van 2018 tot en met 2028. Een onderhoudsplan mag maximaal 5 jaar oud zijn en moet dan geactualiseerd worden. In 2023 is dat het geval. Zonder actueel plan, moet de voorziening vrijvallen.

We hebben bij het College er op aangedrongen het onderhoudsplan te actualiseren.

4.4 Overige bevindingen

Voorziening afval

De voorziening wordt gebruikt om tekorten in de exploitatie te dekken. Overschotten worden toegevoegd aan de voorziening. In 2023 is € 16.000 onttrokken. De stand van de voorziening is € 0,3 miljoen per ultimo 2023.

Grondexploitaties

Uw gemeente heeft per 31 december 2023 2 grondexploitaties met een totale boekwaarde van € 0,9 miljoen (2022: € 0,8 miljoen). De verliesvoorziening is € 0,8 miljoen (2022: € 0,7 miljoen). De nog te maken lasten zijn € 0,7 miljoen en de nog te realiseren baten € 0,8 miljoen. In 2023 is een nieuwe grondexploitatie de Clossei geopend. Deze grondexploitatie heeft een verwacht verlies van € 0,1 miljoen. Dit is opgenomen in de verliesvoorziening.

De uitgangspunten worden jaarlijks door de gemeenteraad of het College vastgesteld. De omvang en looptijd van de grondexploitaties is beperkt. De nog te verwachten baten en lasten worden ook jaarlijks geactualiseerd.

We kunnen ons vinden in de gehanteerde uitgangspunten en de ingeschatte lasten en baten.

Prestatielevering inkoop

Wij hebben een steekproef uitgevoerd op de prestatieleveringen van de inkoop. In totaal zijn 60 facturen gecontroleerd. Van deze inkoop kon de prestatie door uw gemeente onderbouwd worden.

Onzekerheden in levering zorg WMO en Jeugd

Voor de levering van de zorg steunt uw gemeente op de controleverklaringen bij de productieverantwoordingen van de accountants van de zorgaanbieders. Omdat niet van alle zorgaanbieders een controleverklaring wordt ontvangen, resteert een onzekerheid in de levering van de zorg. Uw gemeente heeft middels een steekproef zelfstandig onderzoek naar de levering van de zorg gedaan om deze onzekerheid weg te nemen. Hierdoor resteert geen onzekerheid voor de WMO en Jeugd.

Balanspost bekleemde middelen te hoog verantwoord

Uw gemeente ontvangt diverse subsidies van onder andere het Rijk en de provincie. Dit zijn deels ook SiSa-regelingen. Het deel van de subsidie dat (nog) niet besteed is, wordt op de balans als bekleemde middelen (schuld) verantwoord. Bij onze controle zagen we dat bij 11 subsidies de stand van de bekleemde middelen niet juist is. Per saldo is deze post daardoor € 62.000 te hoog. Dit is een controleverschil.

Daarnaast is niet bij alle subsidies het verloop goed gepresenteerd. De toevoegingen zijn € 2,8 miljoen. Dit moet € 3,4 miljoen zijn. De onttrekkingen zijn € 0,6 miljoen en zouden € 1,2 miljoen moeten zijn.

5.1 Interne beheersing

Risico's interne beheersing

Bij de interimcontrole hebben wij de algemene beheersing, de inrichting van de processen en de interne beheersingsmaatregelen beoordeeld. Naar aanleiding hiervan hebben wij onze bevindingen en aanbevelingen in de managementletter gerapporteerd aan het College en besproken met de portefeuillehouder Financiën.

In de managementletter hebben wij per proces aangegeven welke risico's niet (geheel) worden afgedekt door interne beheersingsmaatregelen. Om voldoende controlezekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als gevolg van het ontbreken van deze (voldoende) maatregelen afwijkingen bevat, hebben wij aanvullende gegevenswerkzaamheden verricht om dit risico te verlagen.

Vanuit de interimcontrole hebben wij ook enkele aandachtspunten voor de jaarrekening 2023 meegegeven.

IT omgeving

Wij hebben de automatiseringsorganisatie uitsluitend in het kader van de jaarrekeningcontrole beoordeeld. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht. Voor onze controle steunen we voor een beperkte mate op de automatiseringsomgeving van uw organisatie.

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan.

5.1 Interne beheersing

De interne beheersing is voor een belangrijk deel op orde. De belangrijkste aandachtspunten zijn afgelopen jaren opgepakt. De meest belangrijke interne beheersingsrisico's zijn afgedekt.

De belangrijkste conclusies uit de managementletter zijn onderstaand weergegeven.

Rechtmatigheidsverantwoording

Uw organisatie heeft de juiste voorbereidingen getroffen om de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening 2023 op te kunnen nemen en daarbij een goede onderbouwing te kunnen geven.

Aandachtspunt hierbij is tussentijdse toetsing van de prestaties en de aanbestedingen.

IT en informatieveiligheid

De IT is uitbesteed aan de RID. De afspraken zijn vastgelegd in een service level agreement (SLA).

De wenselijke verantwoordingsinformatie wordt niet (altijd) ontvangen. Hierdoor is er te weinig informatie over de kwaliteit van de dienstverlening.

Er is strategisch informatiebeveiligingsbeleid en er wordt gebruik gemaakt van de procedures bij de RID.

5.2 Interne beheersing SiSa

Ontwikkeling Single Information Single Audit

Iedere gemeente kan extra geld krijgen om specifiek beleid van de Rijksoverheid uit te voeren. Dit zijn specifieke uitkeringen. Gemeenten moeten elk jaar aan de Rijksoverheid melden of en hoe ze het geld hebben besteed. Dit doen zij via de methodiek SiSa: single information, single audit. Dit betekent eenmalige informatieverstrekking, eenmalige accountantscontrole. De informatie hiervoor wordt in een vast format opgenomen in de toelichting bij de jaarrekening en voorzien van een controle door de accountant.

Het aantal regelingen dat verantwoord moet worden via de SiSa-bijlage is fors toegenomen in de afgelopen jaren. Uw gemeente dient 25 toegekende subsidies te verantwoorden via de SiSa-bijlage.

De toename in het aantal subsidieregelingen waarvan via SiSa verantwoording wordt gevraagd, vraagt veel tijd. De regelingen worden steeds complexer en dit vraagt een verdergaande samenwerking tussen meerdere afdelingen binnen de organisatie. Het proces voor het aanvragen en verantwoorden vraagt coördinatie, inrichting van de administratie en planning om te kunnen voldoen aan de voorwaarden om de specifieke uitkering uiteindelijk te kunnen ontvangen.

De kosten van de accountantscontrole en de inzet van eigen tijd neemt significant toe door deze extra regelingen en veel organisaties worstelen met het beheersbaar houden hiervan. Tijdens de controle zijn er diverse correcties doorgevoerd.

Bij het opstellen van de verantwoording dienen de kosten inzichtelijk te zijn en indicatoren over de prestatie te worden opgeleverd.

Een aantal specifieke uitkeringen worden doorgegeven aan andere instanties, zoals bijvoorbeeld de ventilatie scholen en Informatiepunten Digitale Overheid.

Wij hebben het College geadviseerd bij het doorgeven van deze specifieke uitkeringen vooraf afspraken te maken over de inhoud van de af te leggen verantwoording, het moment waarop en de onderbouwing van de geleverde prestatie.

De bestedingen van deze specifieke uitkeringen zijn rechtmatig voor zover de prestatie aangetoond is en valt binnen de gestelde voorwaarden.

Wij hebben het College geadviseerd de geleverde prestatie gedurende de besteding vast te leggen en te onderbouwen.

Het opnemen van bestede uren onder de bestedingen is toegestaan voor zover het mogelijk is om de verrichte activiteiten aan te tonen.

Wij hebben het College geadviseerd de bestede uren van personeel te onderbouwen met een tekstuele toelichting van de verrichte activiteiten, toegespitst op de doelstellingen waarvoor de SPUK is verstrekt.

6. Onze verantwoordelijkheid

Onze opdracht

De jaarrekening 2023 is onder verantwoordelijkheid van het College voor de gemeenteraad opgesteld. In overeenstemming met uw opdracht hebben wij de jaarrekening gecontroleerd.

Wij hebben onze controle op basis van onze controlestandaarden voor accountantscontrole uitgevoerd. Daarnaast hebben wij het besluit Accountantscontrole decentrale overheden (het BADO), de door u vastgestelde controleverordening (ex artikel 213 van de gemeentewet), het door u vastgestelde controleprotocol én het door u vastgestelde normenkader als basis voor de controle gebruikt.

De door ons voor de controle gehanteerde goedkeuringstolerantie voor fouten bedraagt € 560.000 (1% van de lasten en dotaties aan de reserves) en voor onzekerheden € 1.680.000 (3%). Voor de Wet Normering Topinkomens hebben wij de voorgeschreven lagere goedkeuringstoleranties gehanteerd.

Onze onafhankelijkheid

Voor de uitvoering van onze controle is het belangrijk, dat wij onafhankelijk zijn. Naast de controle van de jaarrekening hebben wij géén overige diensten en/of adviesopdrachten uitgevoerd. De voor uw organisatie in 2023 door ons verrichte diensten passen binnen de regels van onafhankelijkheid.

Onze teamleden zijn onafhankelijk van uw organisatie. Er zijn geen andere zaken die in strijd zijn met de onafhankelijkheidsregels.

Fraude

Er zijn tijdens de door ons uitgevoerde reguliere controlewerkzaamheden geen materiële onjuistheden als gevolg van fraude gezien, noch hebben wij aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

De accountant is verplicht om alle ontdekte fraudegevallen te rapporteren aan het College van uw gemeente. Ingeval van fraude door het College melden we dit aan de gemeenteraad. Wij merken op dat onze werkzaamheden niet specifiek gericht zijn op het ontdekken van fraude. De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en ontdekken van fraude berust bij het College.

De accountant is niet verantwoordelijk en aansprakelijk voor de preventie van fraude. De accountant is wel verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn werkzaamheden. Voor een nadere toelichting verwijzen wij naar de opdrachtbevestiging.

7. Afsluiting

Publicatie jaarrekening

Wij adviseren om de jaarrekening, na vaststelling door de gemeenteraad, op de website van uw gemeente samen met de controleverklaring van de accountant, te publiceren. Hierdoor is het voor de gebruikers duidelijk dat dit de definitieve versie van de jaarrekening is en wat het oordeel van de accountant bij deze jaarrekening is.

De wetgeving rondom de WNT (Wet Normering Topinkomens) geeft aan dat de WNT-verantwoording door uw gemeente op internet gepubliceerd moet worden voor een periode van tenminste zeven jaar. De gegevens moeten vrij toegankelijk en eenvoudig te vinden zijn.

Afsluiting

Wij willen graag van deze gelegenheid gebruik u en uw medewerkers te bedanken voor de prettige samenwerking en open communicatie tijdens onze controlewerkzaamheden.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en zijn graag bereid nadere informatie te verstrekken.

Met vriendelijke groet,

Stolwijk Kelderman Accountants Fiscalisten

De heer R.H. Gosselink-Wolbrink RA

CONCEPT

Bijlagen

In de volgende bijlagen geven wij de tekst weer welke wij zullen opnemen in de controleverklaring inzake

- Fraude
- Continuïteit: financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Dit is niet de volledige tekst van de controleverklaring.

Bijlage 1. Fraude en continuïteit in de controleverklaring

Bijlage 2. SiSa tabel fouten en onzekerheden

Bijlage 1 Tekst controleverklaring fraude

Fraude

Bij de aanvang van onze controle hebben wij een frauderisico analyse uitgevoerd. Hierbij hebben wij risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening als gevolg van fraude. De uitkomsten van deze frauderisico analyse zijn vertaald naar generieke en specifieke controlewerkzaamheden die onderdeel uitmaken van onze controleaanpak.

Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in het systeem van interne beheersing, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het College inspeelt op frauderisico's. Ook hoe het bestuur het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de gemeenteraad toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan.

Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het beperken van frauderisico's.

Als onderdeel van het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening als gevolg van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toewijzing van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude. Aangezien de baten hoofdzakelijk bestaan uit de Algemene uitkering, subsidie ontvangsten van het Rijk en Provincies, lokale heffingen en leges, onderkennen we geen frauderisico in de verantwoording van de baten. De algemene uitkering en de subsidie ontvangsten zijn beperkt tot een opgave van derden. De lokale heffingen en leges betreffen een veelheid van posten van beperkte omvang waardoor geen risico ontstaat op een afwijking van materieel belang.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Bijlage 1 Tekst controleverklaring fraude

We hebben de beschikbare controle-informatie in overweging genomen en navraag gedaan bij relevante personen, waaronder de concerncontroller en de portefeuillehouder. Hieruit volgden geen signalen van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Uit het geheel van onze werkzaamheden volgen geen signalen van aanwijzingen of vermoedens van fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Geïdentificeerd frauderisico

Doorbreking interne beheersing

Het risico dat het management maatregelen van interne beheersing doorbreekt

Controlewerkzaamheden en observaties

Het College en het management bevinden zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat ze in staat zijn de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersings-maatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken.

Wij hebben specifiek aandacht besteed aan de effectiviteit van de ingebouwde waarborgen in de processen met betrekking tot handmatige journaalposten. We hebben een aantal memoriaalboekingen gecontroleerd op basis van de omvang en de omschrijving. Wij hebben bij de controlewerkzaamheden specifieke aandacht gehad voor eventuele manipulatie of bovenmatige bemoeienis van het management bij de totstandkoming van cijfers en belangrijke toelichtingen.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot het overschrijven van interne beheersingsmaatregelen door het management.

Beïnvloeden van schattingen

Het risico dat schattingsposten onterecht door het management beïnvloed worden

Wij hebben specifieke controles uitgevoerd op het opstellen van schattingen zoals voorzieningen. Wij hebben getoetst of de gehanteerde uitgangspunten en veronderstellingen adequaat zijn. Wij hebben in het bijzonder aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van het management bij deze schattingen.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot het maken van schattingen.

Bijlage 1 Tekst controleverklaring fraude

Geïdentificeerd frauderisico

Prestatie onderbouwingen

Het risico dat inkoopfacturen betaald worden, zonder dat hier een prestatie tegenover staat

Ongeautoriseerde betalingen

Het risico dat betaalbatches ongeautoriseerd worden aangepast en naar verkeerde bankrekeningnummers wordt betaald

Corruptierisico grondtransacties

Het risico op niet-zakelijke transacties bij de grondverkoop

Ambtelijke corruptie

Het risico op corruptie door ambtenaren, bestuurders en toezichthouders

Controlewerkzaamheden en observaties

Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken met betrekking tot het leveren van de prestaties van de ingekochte goederen en diensten. Wij hebben door middel van een deelwaarneming vastgesteld dat de levering van goederen/diensten voor de onderzochte gevallen heeft plaatsgevonden overeenkomstig de inkoopfacturen.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de inkoop.

Wij hebben de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersingsmaatregelen geëvalueerd die bedoeld zijn om het risico op fraude te beperken bij het aanmaken van betalingen. Aanvullend hebben we data-analyse gedaan op alle bankmutaties.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude vastgesteld met betrekking tot de betalingen.

We hebben de opzet en het bestaan van de interne beheersing met betrekking tot verkopen van gronden vastgesteld. Uit onze controlewerkzaamheden zijn geen bijzonderheden geconstateerd.

Wij hebben een deelwaarneming verricht op de materiële verkooptransacties. Wij hebben vastgesteld dat de gehanteerde verkoopprijzen zijn gebaseerd op de nota grondprijzen.

We hebben vastgesteld dat er maatregelen zijn genomen rondom het bewaken van de integriteit en het voorkomen van de integriteitschendingen. We hebben navraag gedaan of er meldingen zijn geweest.

Wij hebben geen specifieke aanwijzingen voor corruptie of vermoedens van corruptie.

Bijlage 1 Tekst controleverklaring continuïteit

Controleaanpak veronderstellingen inzake financiële risico's in relatie tot de financiële positie

Het college heeft de jaarrekening opgesteld waarbij inzicht is gegeven in de mate waarin de gemeente in staat is om de financiële risico's vanuit de reguliere exploitatie en onverwachte tegenvallers financieel op te kunnen vangen, zonder tussenkomst van de toezichthouder.

Onze controlewerkzaamheden om het inzicht, dat het college, geeft te evalueren en de beoordeling van de gehanteerde veronderstellingen omvatten onder andere:

- Kennisnemen van de toelichting op de financiële positie zoals deze is beschreven in de paragraaf weerstandsvermogen;
- Kennisnemen van de beoordeling van de Provincie over de financiële positie inzake de begroting 2023 en evalueren of de daarbij behorende opmerkingen voldoende zijn toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen;
- Evalueren van het proces van risicoanalyse en de gehanteerde veronderstellingen die het college heeft gehanteerd bij de totstandkoming van de informatie opgenomen in de paragraaf Weerstandsvermogen;
- Evalueren of de paragraaf Weerstandsvermogen alle relevante informatie bevat, waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben gekregen;
- Inwinnen van inlichtingen bij het college over zijn kennis van risico's na de periode van de door het college verrichte risicoanalyse.

Uit onze werkzaamheden blijkt dat de door het college gegeven inzicht aanvaardbaar is.

Bijlage 2 SiSa tabel

Wij hebben als onderdeel van onze controle de SiSa bijlagen gecontroleerd. De controle is uitgevoerd zoals is opgenomen in de Nota Verwachtingen Accountantscontrole SiSa 2023 d.d. 12 januari 2024.

Wij zijn verplicht een tabel op te nemen in dit accountantsverslag met fouten en onzekerheden met betrekking tot de verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen.

Deze tabellen dient u samen met de overige verplicht voorgeschreven verantwoordingsdocumenten voor 15 juli 2024 bij het CBS aan te leveren, inclusief de hieronder vermelde oordelen in onze controleverklaring:

Bijlage SiSa tabel

Strekking controleverklaring

Rechtmatigheidsoordeel specifieke uitkeringen	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid gehele jaarrekening	Goedkeurend

Nr	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout of onzekerheid
A16	Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	geen	n.v.t.	n.v.t.
B2	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021	geen	n.v.t.	n.v.t.
C55	Aanpak energiearmoede	geen	n.v.t.	n.v.t.
C62	Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen	geen	n.v.t.	n.v.t.
C92	Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	geen	n.v.t.	n.v.t.
C94	Regeling specifieke uitkering verduurzaming slecht geïsoleerde woningen van eigenaar-bewoners en woningen van verenigingen van eigenaars, woonverenigingen en wooncoöperaties in het kader van het Nationaal Isolatieprogramma	geen	n.v.t.	n.v.t.
C105	Regeling specifieke uitkering startbouwimpuls	geen	n.v.t.	n.v.t.
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 (OAB)	geen	n.v.t.	n.v.t.
D14	Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	geen	n.v.t.	n.v.t.
D23	Regeling eenmalige specifieke uitkering en subsidies lokale bibliotheekvoorzieningen	geen	n.v.t.	n.v.t.
E44B	Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	geen	n.v.t.	n.v.t.
E84	Regeling stimulering verkeersveiligheidsmaatregelen 2022-2023	geen	n.v.t.	n.v.t.
F20	Regeling specifieke uitkering Impulsaanpak winkelgebieden	geen	n.v.t.	n.v.t.
F28	Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid	geen	n.v.t.	n.v.t.

Bijlage SiSa tabel

Nr	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout of onzekerheid
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023	geen	n.v.t.	n.v.t.
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2023	geen	n.v.t.	n.v.t.
G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2023	geen	n.v.t.	n.v.t.
G10	Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2023	geen	n.v.t.	n.v.t.
G12	Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_gemeentedeel 2023	geen	n.v.t.	n.v.t.
G13	Onderwijsroute _ deel gemeente 2023	geen	n.v.t.	n.v.t.
H4	Regeling specifieke uitkering stimulering sport	geen	n.v.t.	n.v.t.
H8	Regeling Sportakkoord 2020–2022	geen	n.v.t.	n.v.t.
H12	Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken	geen	n.v.t.	n.v.t.
H30	Specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026	onzekerheid	€ 236.000	prestatie onzeker
H35B	Specifieke uitkering SPUK IZA-doelen 2023-2026 (SiSa tussen medeoverheden)	geen	n.v.t.	n.v.t.

Samen bouwen aan duurzaam succes

Als ondernemer, manager of bestuurder dealt u dagelijks met veranderingen. Dan is het prettig om voor cijfers, financiële processen en fiscale vraagstukken zekerheid in te bouwen. Wij zijn graag die specialist dichtbij, die altijd een extra stap voor u zet en die naast de data altijd de mens ziet.

▼ Zullen we samen bouwen aan uw duurzame succes?